

GRUPA PBG

**SPRAWOZDANIE
z działalności
RAFAKO S.A.**

**w
Raciborzu**

w 2013 roku

21 marca 2014 roku

Spis treści

	nr strony
I. Informacje ogólne.....	1
II. Sytuacja gospodarcza i finansowa	3
1. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki istotne dla bieżących wyników finansowych oraz rozwoju RAFAKO S.A.	3
2. Podstawowe zagrożenia i ryzyka.....	4
3. Analiza podstawowych wielkości ekonomiczno – finansowych	5
3.1. Przychody ze sprzedaży i ich struktura	5
3.2. Dostawy i usługi kompletacyjne oraz zakupy materiałów do produkcji.....	8
3.3. Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	8
3.4. Koszty działalności operacyjnej i ich struktura oraz wynik brutto na sprzedaży	9
3.5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne, wynik na operacjach finansowych.....	9
3.5.1. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej.....	9
3.5.2. Wynik na działalności finansowej	9
3.6. Wyceny należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie postępowania układowego.....	10
3.7. Dochody i ich struktura	10
3.8. Rentowność i zwrot z kapitału własnego	11
3.9. Płynność finansowa.....	11
3.10. Stan zadłużenia	12
3.11. Struktura finansowania aktywów.....	13
3.12. Aktywa trwale.....	14
3.12.1. Struktura majątku trwałego.....	14
3.13. Aktywa obrotowe.....	14
3.14. Wysokość i struktura kapitału własnego.....	14
3.15. Zmiany w powiązaniach kapitałowych RAFAKO S.A. z innymi podmiotami	15
III. Ważniejsze zdarzenia związane z działalnością Spółki w 2013 roku, a także po jego zakończeniu, aż do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego	16
1. Umowa z PGE Elektrownia Opole	16
2. Kontrakt na budowę bloku energetycznego w Elektrowni Jaworzno III	17
3. Wydarzenia w zakresie innych istotnych zamówień.....	18
4. Wydarzenia w zakresie innych, istotnych zdarzeń	18
5. Sytuacja kadrowa, zatrudnienie w Spółce.....	19
6. Przedsięwzięcia z zakresu działalności rozwojowej i jakości	19
7. Przedsięwzięcia w zakresie komputeryzacji i zarządzania	20
8. Sprawy sporne, postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	20
9. Pozostałe informacje.....	20
IV. Perspektywy rozwoju Spółki w 2014 roku	21
1. Polityka energetyczna.....	21
2. Plany inwestycyjne sektora energetycznego	22
3. Plany działalności.....	23
Oświadczenie Zarządu	23

Załączniki:

Nr 1	Zestawienie wskaźników za 2013 i 2012 rok.
Nr 2	Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2013 i na dzień 31 grudnia 2012 roku - struktura, zmiana stanów i dynamika.
Nr 3	Sprawozdanie z całkowitych dochodów za 2013 i 2012 rok.
Nr 4	Struktura i dynamika wyniku brutto za 2013 i 2012 rok.
Nr 5	Zestawienie umów ubezpieczeniowych obowiązujących na dzień 31 grudnia 2013 roku.
Nr 6	Struktura portfela posiadanych przez RAFAKO S.A. akcji i udziałów na dzień 31 grudnia 2013 roku.
Nr 7	Zestawienie zaciągniętych w 2013 roku kredytów.
Nr 8	Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w RAFAKO S.A. w 2013 roku.

I. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. (dalej: „Spółka” lub „RAFAKO S.A.”) należy do największych polskich firm zajmujących się generalną realizacją inwestycji w zakresie kompletnych bloków energetycznych oraz projektowaniem, produkcją, budową i serwisem urządzeń i obiektów energetycznych. 31 grudnia 1949 roku wydana została decyzja Ministra Przemysłu Ciężkiego o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Fabryka Urządzeń Technicznych” z siedzibą w Raciborzu. Jako przedmiot działalności ustalono produkcję kotłów parowych. Historia rozwoju przedsiębiorstwa jest też historią rozwoju polskiej energetyki.

Od początku swojej działalności Spółka była głównym dostawcą kotłów dla krajowej energetyki i przemysłu. Sumaryczna moc kotłów produkcji RAFAKO S.A. stanowi znaczącą część zainstalowanej mocy polskiej energetyki zawodowej oraz energetyki przemysłowej. Do najważniejszych obiektów, które Spółka wyposażyła w swoje kotły energetyczne, należą m.in.: elektrownie: Opole, Belchatów, Kozienice, Dolna Odra, Rybnik, Pątnów – Adamów – Konin, Turów oraz elektrownie wchodzące w skład koncernu Tauron Wytwarzanie, a także elektrociepłownie w Warszawie, we Wrocławiu, w Łodzi, Zielonej Górze i wiele innych. Kotły z cyrkulacyjną warstwą fluidalną Spółka zainstalowała w Elektrociepłowniach Żerań i Bielsko-Biała II, w Elektrowni Siersza oraz w Zakładach Farmaceutycznych Polpharma Starogard Gdański.

W 2008 roku został przekazany do eksploatacji blok 464 MW w Elektrowni Pątnów II, dla którego RAFAKO S.A. we współpracy z firmą SNC Lavalin wykonała kocioł i instalację odsiarczania spalin. Budowa bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne w Pątnowie II jest pierwszą inwestycją tego typu zrealizowaną w Polsce, zarówno pod względem wysokości nakładów finansowych, jak i mocy prądotwórczej. Dzięki wysokiej wydajności bloku energetycznego o wiele niższa jest emisja do atmosfery szkodliwych gazów, głównie dwutlenku węgla.

W 2011 roku w Elektrowni Belchatów został przekazany do eksploatacji blok energetyczny o mocy 858 MW, w ramach którego RAFAKO S.A. wybudowała tzw. wyspę kotłową obejmującą kocioł, elektrofiltr oraz instalację odsiarczania spalin. Zbudowany w Belchatowie nowy blok energetyczny jest najpotężniejszą jednostką opalaną węglem brunatnym na terenie Polski.

RAFAKO S.A. jest liderem w zakresie zainstalowanych w Polsce dużych instalacji odsiarczania spalin. Instalacje tego typu Spółka dostarczyła dla Elektrowni Jaworzno III, Elektrowni Belchatów, Elektrowni Pątnów, Ostrołęka „B”, Dolna Odra.

W 2012 roku nastąpiło przekazanie do eksploatacji jednego z największych obiektów realizowanych przez RAFAKO S.A. – Instalacji Mokrego Odsiarczania Spalin w Elektrociepłowni Siekierki PGNiG Termika S.A.. Wybudowana instalacja jest jedną z największych inwestycji ekologicznych w kraju, a także jednym z największych jednostkowych obiektów w historii RAFAKO S.A.

W latach 2007 – 2008 w Elektrociepłowni w Łodzi oraz w Elektrowni Skawina, RAFAKO S.A. oddała do użytku wysokosprawne instalacje odsiarczania spalin wykonane metodą pól suchą. Technologia pól sucha, mniej kosztowna niż metoda mokra, jest własnym, inżynierskim rozwiązaniem RAFAKO S.A.

W 2011 roku Spółka wkroczyła w nowy obszar ekologicznych inwestycji w energetyce, związany z redukcją tlenków azotu, poprzez realizację „pod klucz” nowoczesnych instalacji odazotowania spalin SCR. Obok pierwszej instalacji, zabudowanej na kotle K8 w PKN Orlen, od czerwca 2011 roku w Elektrowni „Kozienice” jest realizowana instalacja katalitycznego odazotowania spalin – SCR. W czerwcu 2012 roku został podpisany kontrakt na dostawę Instalacji Katalitycznego Odazotowania Spalin ze spółką GDF SUEZ Energia Polska S.A. dla sześciu bloków w Elektrowni Połaniec S.A.

Istotny w sprzedaży RAFAKO S.A. jest udział sprzedaży zagranicznej (29,4% w 2013 roku). Największe wyprodukowane przez RAFAKO S.A. kotły pracują w elektrowniach w krajach byłej Jugosławii, szereg dużych jednostek dostarczono do Czech, Chin, Turcji i Indii. RAFAKO S.A. jest również, liczącym się na rynku europejskim, dostawcą elementów kotłowych. Naszymi klientami w 2013 roku były firmy z takich krajów jak: Francja, Niemcy, Szwajcaria, Finlandia Serbia, Turcja, Dania.

Spółka zdobywa coraz silniejszą pozycję na europejskim rynku termicznej utylizacji odpadów. W 2011 roku dostarczyliśmy 3 kotły odzyskowe do instalacji termicznej utylizacji odpadów komunalnych w Turynie (Włochy) oraz 2 kotły odzyskowe do termicznej utylizacji odpadów w Baku, w Azerbejdżanie. Od roku 2011 realizowany jest kontrakt na dostawę kotła parowego dla spalarni odpadów komunalnych w miejscowości Roskilde w Danii. W końcowej fazie znajduje się kontrakt na budowę kotła do spalania śmieci w miejscowości Billingham w hrabstwie Cleveland w Anglii. W 2013 roku rozpoczęła się realizacja projektu na dostawę części technologicznej dla dwóch linii Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

W grudniu 2012 roku w Elektrowni Jaworzno (Grupa Tauron) przekazano do eksploatacji kocioł fluidalny, który będzie opalany wyłącznie biomasą, w odróżnieniu od wcześniejszych jednostek opalanych węglem lub równocześnie węglem i biomasą. W końcową fazę realizacji wszedł kontrakt realizowany dla Elektrowni Stalowa Wola, gdzie istniejący kocioł pyłowy opalany węglem jest dostosowywany do spalania wyłącznie biomasy. W końcowej fazie znajduje się również kontrakt na budowę kotła do spalania biomasy w miejscowości Wiesbaden w Niemczech. Te nowatorskie projekty podkreślają silną pozycję raciborskiej firmy jako dostawcy technologii, związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych. Projekty te wpisują się zarówno w strategię Polski, która powinna zwiększyć produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, jak również w „ekologiczną strategię” RAFAKO S.A.

Od 2009 roku ofertę Spółki rozszerzono o urządzenia odpylające, obejmujące elektrofiltry oraz filtry workowe. W 2009 roku RAFAKO S.A. podpisała m.in. umowę na dostawę, montaż i uruchomienie 2 elektrofiltrów dla elektrowni Westfalen w Niemczech i 2 elektrofiltrów dla elektrowni Eemshaven w Holandii oraz umowę na modernizację elektrofiltrów kotła BB-1150 bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Bełchatów. W 2010 roku została podpisana umowa z Elektrownią „Kozienice” S.A. na wymianę elektrofiltru bloku nr 10, a w 2011 roku- umowa na wymianę elektrofiltrów bloków nr 3 i 4. W roku 2012 podpisano umowę na wymianę elektrofiltra oraz modernizację bloku nr 6-215 MW w Elektrociepłowni Tuzla, Bośnia i Hercegowina.

Aktualnie oferta Spółki obejmuje:

- kompletne bloki energetyczne opalane paliwami kopalnymi oraz biomasą;
- konwencjonalne kotły energetyczne i ciepłownicze z paleniskami: rusztowym, fluidalnym i pyłowym, na parametry pary pod i nadkrytyczne;
- kotły odzyskowe;
- instalacje do termicznej utylizacji odpadów;
- instalacje odsiarczania spalin metodą pól suchą;
- instalacje odsiarczania spalin metodą mokrą;
- instalacje odazotowanie spalin, w tym SCR;
- urządzenia odpylające (elektrofiltry, filtry workowe);
- diagnostykę, naprawy i modernizacje urządzeń kotłowych;
- produkcję elementów kotłów i elementów odpylaczy;
- produkcję konstrukcji stalowych i innych nieciśnieniowych części dla energetyki;
- produkcję wymienników ciepła.

Wszystkie dostarczone przez Spółkę urządzenia znajdują się pod stałą opieką w zakresie serwisu i remontów. Spółka oferuje również modernizację poprawiającą parametry eksploatacyjne oraz zmniejszającą negatywny wpływ urządzeń na środowisko naturalne.

Posiadane certyfikaty potwierdzają stosowanie przez RAFAKO S.A. wymagań dotyczących ISO 9001, ISO 14001, PN-N 18001, Dyrektywy 97/23/UE i mają na celu zapewnienie Klientów Spółki, że wytwarzane urządzenia odpowiadają technicznym wymogom bezpieczeństwa obowiązującym zarówno na rynku krajowym, zjednoczonym rynku Unii Europejskiej, jak i w USA.

Ważniejsze daty z historii i zmian własnościowych Spółki

31 grudnia 1949 roku: decyzja Ministra Przemysłu Ciężkiego o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Fabryka Urządzeń Technicznych” z siedzibą w Raciborzu. Jako przedmiot działalności ustalono produkcję kotłów parowych;

12 stycznia 1993 roku: decyzja Ministra Przekształceń Własnościowych o przekształceniu przedsiębiorstwa państwowego, już wtedy działającego pod nazwą „Raciborska Fabryka Kotłów RAFAKO” w jednoosobową Spółkę Akcyjną Skarbu Państwa.

Spółka została wpisana do rejestru handlowego Sądu Rejonowego w Katowicach, w dniu 12 lutego 1993 roku pod nazwą „Fabryka Kotłów RAFAKO S.A.”¹

7 marca 1994 roku: debiut akcji „RAFAKO S.A.” na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie;

10 grudnia 1997 roku: wejście do Spółki inwestora strategicznego – ELEKTRIM S.A., który w następstwie przeprowadzonej przez RAFAKO S.A. emisji akcji serii H stał się właścicielem 46,38% kapitału zakładowego Spółki;

24 maja 2007 roku: rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w następstwie emisji 52 200 000 akcji serii I;

14 listopada 2011 roku: wejście RAFAKO S.A. do grupy PBG, dzięki nabyciu pośrednio przez PBG S.A. pakietu kontrolnego akcji.

(struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2013 roku została przedstawiona w punkcie 3 załącznika nr 8).

11 czerwca 2012 roku: Sąd Rejonowy w Poznaniu ogłosił upadłość z możliwością zawarcia układu PBG S.A. (jednostka dominująca wyższego szczebla).

Spółka została wpisana do rejestru handlowego Sądu Rejonowego w Katowicach, w dniu 12 lutego 1993 roku pod nazwą „Fabryka Kotłów RAFAKO S.A.”¹.

II. Sytuacja gospodarcza i finansowa

1. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki istotne dla bieżących wyników finansowych oraz rozwoju RAFAKO S.A.

A. Czynniki zewnętrzne:

- polityka w zakresie nowych inwestycji w sektorze energetycznym oraz w zakresie dywersyfikacji paliw w energetyce;
- istniejące uregulowania rynku energii elektrycznej;
- działania bezpośrednich konkurentów Spółki;
- sytuacja finansowa i pozycja rynkowa odbiorców i partnerów konsorcjalnych Spółki;
- sytuacja finansowa głównego właściciela Spółki;
- wywiązywanie się zleceniodawców z terminów płatności;
- kształtowanie się cen materiałów zaopatrzeniowych (głównie wyrobów hutniczych) oraz cen produktów i usług kompletacyjnych;
- kształtowanie się kursów walut (w szczególności kursu euro);
- stopień zaangażowania banków w zakresie finansowania i udzielania gwarancji bankowych na realizowane kontrakty;
- zmiany rynkowego poziomu wynagrodzeń pracowników w zawodach istotnych dla Spółki;
- postęp technologiczny;
- zmiany przepisów podatkowych.

¹ W dniu 24 sierpnia 2001 roku Spółka została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 34143.

W dniu 8 stycznia 2010 roku Sąd Rejonowy dokonał rejestracji zmiany nazwy firmy Spółki, która zmieniła się z dotychczasowej: Fabryka Kotłów RAFAKO Spółka Akcyjna na RAFAKO Spółka Akcyjna.

B. Czynniki wewnętrzne:

- zdolność do wykorzystania efektów zakończonych i planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych mających na celu podniesienie efektywności funkcjonowania Spółki, w szczególności w zakresie działalności produkcyjnej i zarządzania oraz zwiększenie zdolności do pozyskiwania i realizacji zamówień;
- doskonalenie procesów zarządzania Spółką, w tym procesu zarządzania kontraktami długoterminowymi oraz kosztami funkcjonowania (kosztami „stałymi”);
- utrzymanie płynności finansowej Spółki;
- budowa wieloosobowych, wielobranżowych zespołów koordynacji prac w ramach realizacji kompletnych obiektów energetycznych;
- utrzymanie i pozyskiwanie nowych wysoko wykwalifikowanych kadr projektowych i produkcyjnych.

2. Podstawowe zagrożenia i ryzyka

RAFAKO S.A. identyfikuje następujące zagrożenia i ryzyka dla działalności Spółki w najbliższym okresie:

- ryzyko wystarczalności utworzonych rezerw i odpisów aktualizujących dotyczących realizowanych i zakończonych kontraktów;
- ryzyko braku zapłaty za należności objęte i nieobjęte odpisem aktualizującym;
- ryzyko zmiany wysokości szacunków kosztów dotyczących realizowanych kontraktów, m.in. w następstwie prowadzonej kontraktacji zakupu wyrobów i usług, które mogą wpłynąć „in plus” lub „in minus” na wynik do rozpoznania po 31 grudnia 2013 roku;
- ryzyko wystąpienia konieczności utworzenia rezerw na kary kontraktowe za nieterminową realizację lub za niedotrzymanie gwarantowanych parametrów technicznych dotyczących realizowanych kontraktów;
- ryzyko technologiczne, wynikające z implementacji skomplikowanych, nowatorskich procesów technologicznych i procedur jakościowych, wytwarzania elementów z trudnych, wysokogatunkowych materiałów w procesach produkcyjnych i związane z tym zagrożenie kar umownych, w następstwie powstałych błędów technologicznych;
- ryzyko poniesienia ewentualnych kosztów napraw, remontów, modernizacji w umownym okresie gwarancyjnym nieobjętych utworzoną rezerwą na naprawy gwarancyjne;
- ryzyko roszczeń i kar powstałych w następstwie ewentualnych zawieszeń / odstąpień od umowy przez jedną ze stron umowy;
- ryzyko zmniejszenia przychodów w następstwie końcowego rozliczenia wagowego z Zamawiającym za zrealizowany przedmiot umowy;
- ryzyko konieczności zapłaty roszczeń spornych nieobjętych rezerwą;
- ryzyko realizowalności wierzytelności pozostających w postępowaniu upadłościowym z możliwością zawarcia układu;
- ryzyko związane z przedłużeniem finansowania przez instytucje finansowe oraz zapewnienie niezbędnych gwarancji bankowych/ubezpieczeniowych umożliwiających realizację kluczowych kontraktów oraz zdobywanie nowych zamówień;
- ryzyko ograniczenia lub przesunięcia w czasie inwestycji przez Klientów Spółki, związane z zagrożeniem kolejną falą kryzysu i ograniczeniem akcji kredytowej przez banki;
- ryzyko wzrostu stóp procentowych w zakresie produktów kredytowych i gwarancyjnych;
- ryzyko makroekonomiczne związane m.in. z niestabilnością kursu złotego, (co m.in. utrudnia prawidłowe oszacowanie rentowności zawieranych kontraktów długoterminowych) oraz zmian w systemie podatkowym.

Opis celów i zasad zarządzania ryzykiem finansowym, z wyszczególnieniem najbardziej istotnych rodzajów ryzyk, przedstawiono w nocie 50 informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Spółki.

3. Analiza podstawowych wielkości ekonomiczno – finansowych

3.1. Przychody ze sprzedaży i ich struktura

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2013 roku osiągnęły poziom 739 588 tysięcy złotych i były niższe w stosunku do sprzedaży roku poprzedniego o 339 001 tysiąc złotych (o 31,4%). Sprzedaż wyrobów i usług wyniosła 736 570 tysięcy złotych, przychody ze sprzedaży materiałów 3 018 tysięcy złotych, przychody z tytułu różnic kursowych ze sprzedaży oraz przychody z operacji zabezpieczających (ryzyko kursowe) minus 512 tysięcy złotych.

Spadek wartości przychodów ze sprzedaży w 2013 roku wynikał głównie:

- z przesunięcia w czasie wejścia w życie kontraktu Opolo na budowę dwóch bloków energetycznych oraz rozpoczęcia realizacji kontraktu Jaworzno na budowę bloku energetycznego. Opóźnienia w terminach rozpoczęcia istotnych prac na powyższych, kluczowych dla Spółki kontraktach, m.in. uniemożliwiły wykorzystanie przewidywanych własnych i obcych mocy produkcyjnych, skutkując brakiem możliwości rozpoznania sprzedaży, wyliczanej w proporcji od stopnia kosztowego zaangażowania realizacji danego kontraktu;
- z istotnie niższej, średnioważonej marży rozliczonej na realizowanych kontraktach w 2013 roku w porównaniu z marżą zarejestrowaną w roku ubiegłym.

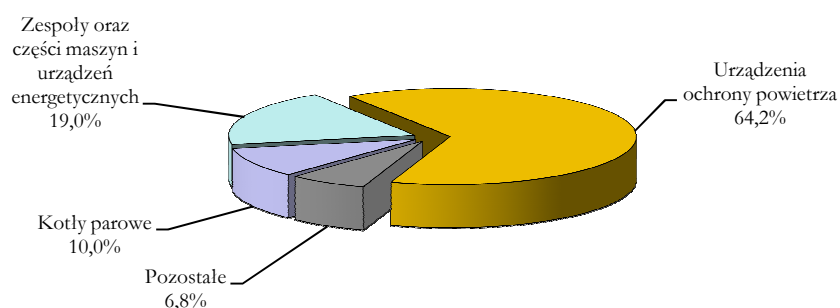
W konsekwencji, Spółka odnotowała spadek zarówno sprzedaży krajowej, jak i sprzedaży dla zagranicznych Klientów.

Spadek sprzedaży odnotowany w 2013 roku dotyczył wszystkich grup asortymentowych. Na rynku krajowym sprzedaż kotłów parowych wyniosła 53 025 tysięcy złotych i była o 71,9% niższa w stosunku do 2012 roku, w którym wyniosła 188 703 tysiące złotych. Spadek sprzedaży jest związany ze spadkiem zdobytych zamówień w tym asortymencie w roku 2012. Spadek został częściowo skompensowany wzrostem sprzedaży zespołów i części maszyn, i urządzeń energetycznych (wzrost o 18 080 tysięcy złotych do poziomu 89 868 tysięcy złotych) oraz urządzeń ochrony powietrza (wzrost o 15 663 tysiące złotych do poziomu 363 653 tysiące złotych).

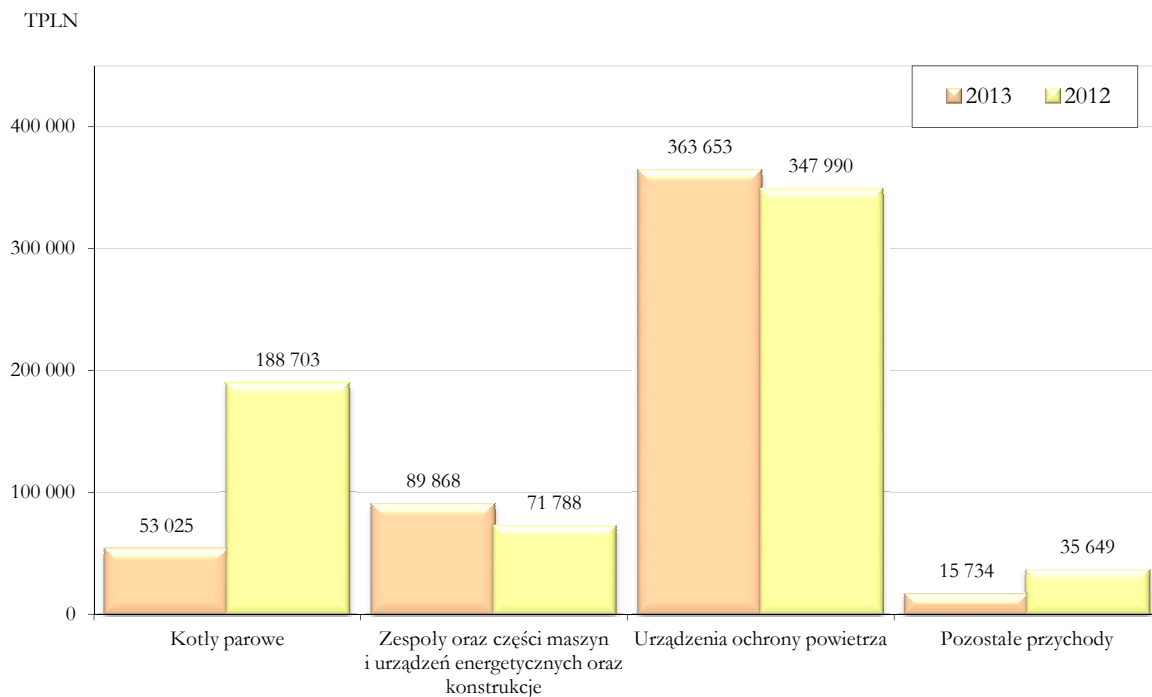
Udział sprzedaży zagranicznej w sprzedaży ogółem wyniósł 29,4%, co oznacza spadek w stosunku do roku poprzedniego o 10,9 punktu procentowego. Wartość sprzedaży zagranicznej za 2013 rok wyniosła 217 308 tysięcy złotych i była o 50,0% niższa od wartości sprzedaży za rok 2012, w którym wyniosła 434 459 tysięcy złotych. Spadek sprzedaży zagranicznej dotyczył wszystkich grup asortymentowych. Wynikało to ze spadku zamówień zdobytych w 2012 roku w tych asortymentach.

Działania Spółki dotyczące nowych zamówień, w istotnym zakresie koncentrują się na zamówieniach na bloki energetyczne, w tym na uruchomieniu prac na już wygranych kontraktach na budowę bloków energetycznych w Opolu i Jaworznie. Rozpoczęcie realizacji dużych projektów pozwoli odwrócić negatywne tendencje w zakresie wielkości sprzedaży.

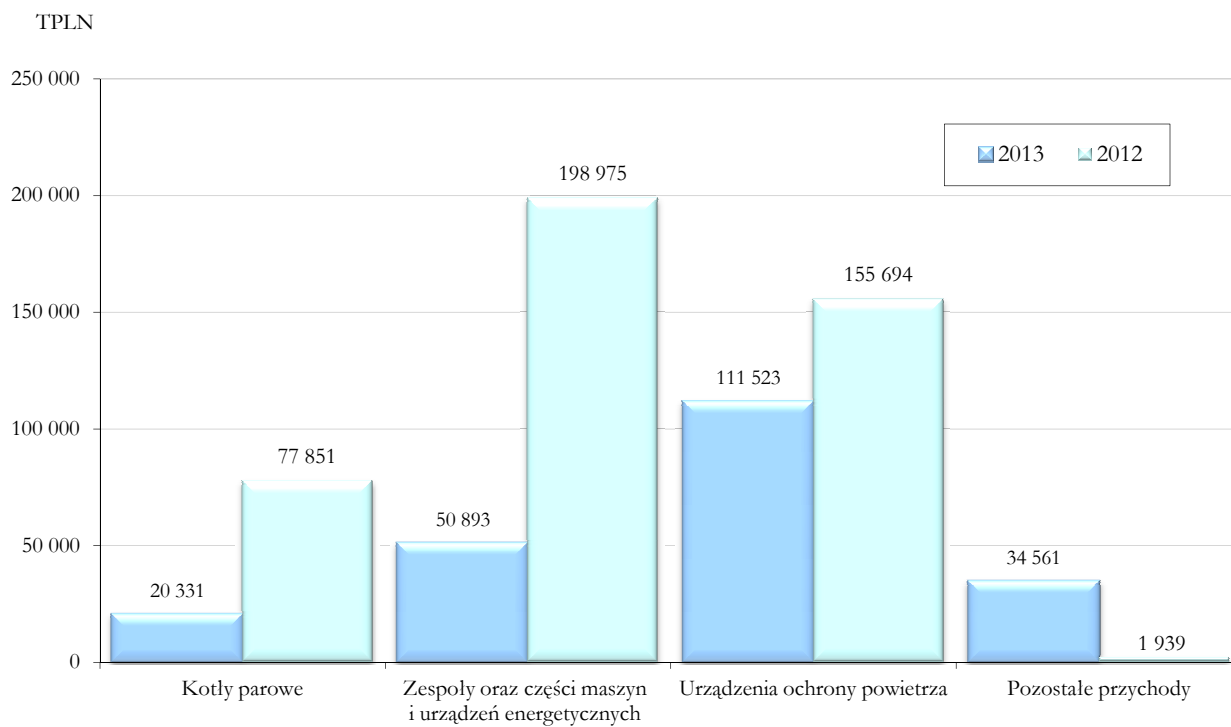
Struktura asortymentowa sprzedaży w 2013 roku przedstawiała się następująco:

Asortyment sprzedaży z podziałem na rynki sprzedaży:
Rynek krajowy (2013: 522 280 tys. złotych; 2012: 644 130 tys. złotych):

Rynek zagraniczny (2013: 217 308 tys. złotych; 2012: 434 459 tys. złotych):

Głównymi odbiorcami wyrobów RAFAKO S.A. w 2013 roku, byli:

na rynku krajowym (razem 522 280 tys. złotych):

TPLN

W 2013 roku głównym odbiorcą Spółki została GDF Suez Energia Polska S.A. Elektrownia Polaniec, która miała 18,0% udziału w sprzedaży ogółem (1,8% w 2012 roku), przedmiotem realizowanej sprzedaży dla tego klienta była głównie budowa instalacji odazotowanie spalin oraz modernizacja części ciśnieniowej kotła.

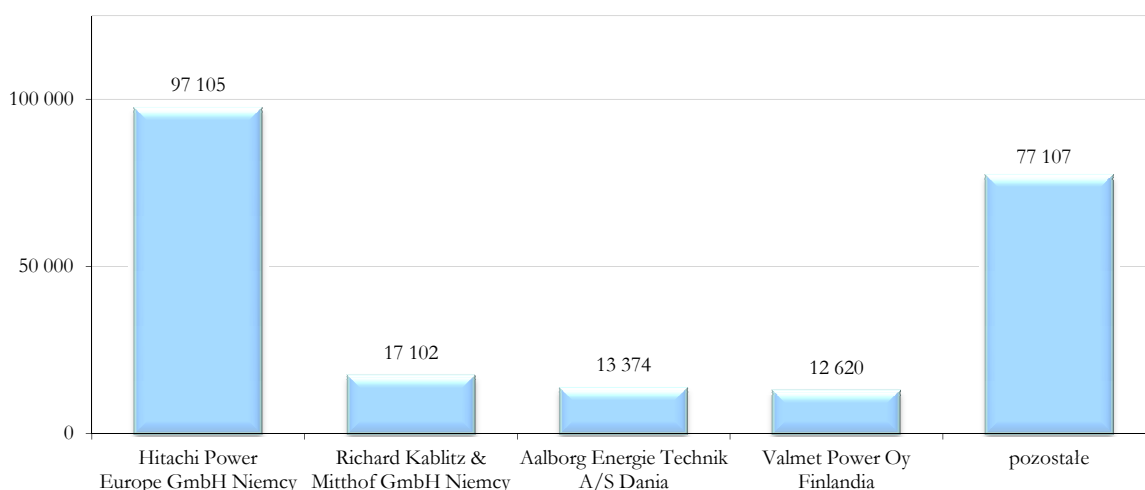
Znaczący udział w sprzedaży miał także PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Belchatów, który miał 14,3% udziału w sprzedaży ogółem (21,1% w 2012 roku) a przedmiotem realizowanej sprzedaży dla tego klienta była głównie budowa instalacji mokrego odsiarczania spalin. Łączna sprzedaż dla PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. wyniosła w 2013 roku 147 137 tysięcy złotych.

Dla Enea Wytwarzanie S.A. – Elektrownia Kozienice (10,6% w 2013 i 6,9% w roku 2012) przedmiotem sprzedaży była instalacja odazotowania spalin oraz wymiana elektrofiltru w Elektrowni Kozienice.

Kolejnym znaczącym odbiorcą Spółki jest EDF Polska S.A., która miała 7,1% udziału w sprzedaży ogółem, a przedmiotem realizowanej sprzedaży była budowa instalacji mokrego odsiarczania spalin.

na rynku zagranicznym (razem 217 308 tys. złotych):

TPLN

Na rynku zagranicznym głównym odbiorcą RAFAKO S.A. była firma Hitachi Power Europe GmbH z siedzibą w Niemczech, której udział w sprzedaży ogółem wyniósł 13,1% (12,0% w roku 2012). Przedmiotem sprzedaży dla tego klienta były elektrofiltry oraz części ciśnieniowe kotłów.

Charakter asortymentu sprzedaży Spółki powoduje, że w okresach realizacji największych kontraktów udział znaczących Klientów w sprzedaży przekracza poziom 10%.

Prezentowane przychody obejmują przychody ze sprzedaży dotyczące umów o usługę budowlaną wycenianych metodą zaawansowania kosztów.

3.2. Dostawy i usługi kompletacyjne oraz zakupy materiałów do produkcji

W 2013 roku głównymi źródłami zaopatrzenia RAFAKO S.A. były:

Źródła zaopatrzenia	Zakupy w tysiącach złotych			
	2013		2012	
	Wartość	udział w całości zakupów	Wartość	udział w całości zakupów
Dostawcy krajowi	409 140	82%	618 205	72,2%
Dostawcy zagraniczni	89 786	18%	238 335	27,8%
RAZEM	498 926	100,0%	856 540	100,0%

W roku 2013 struktura dostawców charakteryzowała się znacznym rozdrobnieniem, a udział żadnego z dostawców nie przekroczył poziomu 10% łącznej wartości zakupów.

RAFAKO S.A. zaopatruje się u dostawców zewnętrznych przede wszystkim w rury, blachy, materiały kształtowe, materiały spawalnicze, urządzenia specjalistyczne a także różnego rodzaju usługi obce – prace projektowe, dostawę i montaż maszyn / urządzeń, usługi budowlano – montażowe, usługi transportowe.

Asortyment dokonywanych zakupów jest ściśle uzależniony od charakteru i potrzeb realizowanych zleceń (produkcja jednostkowa). Dostępność materiałów do produkcji oraz dostaw i usług kompletacyjnych nie stanowi dla Spółki ograniczenia. Wybór dostawców zależy od możliwości zakupu materiałów i urządzeń spełniających określone wymagania techniczne i jakościowe w określonym terminie oraz w sposób najbardziej ekonomiczny. Zakupów dokonuje się w oparciu o analizę rynku, przy czym krąg dostawców zawężony jest do producentów uznanych, z uwagi na dobrą jakość oferowanych przez nich produktów, jak i ze względu na przestrzeganie przez nich norm bezpieczeństwa, środowiskowych i innych, charakterystycznych i wymaganych dla danego zakupu.

W przypadku części kontraktów, potencjalna lista producentów i usługodawców musi być zaakceptowana przez Zleceniodawców RAFAKO S.A.

Część produkcji przeznaczanej na rynki zagraniczne jest wykonywana z materiałów własnych Zamawiającego (z tzw. „materiałów powierzonych”), co z jednej strony zmniejsza ryzyko wzrostu kosztów operacyjnych Spółki w następstwie zmiany ceny materiałów zaopatrzeniowych, z drugiej zaś skutkuje niższą wartością sprzedaży RAFAKO S.A.

3.3. Transakcje z podmiotami powiązanymi

W 2013 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.

Szczegółowy wykaz wartości transakcji dokonanych z podmiotami powiązanymi w 2013 roku przedstawiono w 47 dodatkowej notce objaśniającej do rocznego sprawozdania finansowego Spółki w 2013 roku.

3.4. Koszty działalności operacyjnej i ich struktura oraz wynik brutto na sprzedaży

Koszt własny sprzedaży produktów, usług i materiałów w 2013 roku wyniósł 700 564 tysiące złotych, co przy przychodach na poziomie 739 588 tysięcy złotych, przyniosło Spółce zysk brutto na sprzedaży w wysokości 39 024 tysiące złotych (o stanowiło 25,6% wyniku uzyskanego w 2012 roku).

Rentowność operacyjna brutto na sprzedaży spadła w stosunku do zeszłego roku i wyniosła 5,3% (14,2% w analogicznym okresie ubiegłego roku).

Spadek wartości zysku był głównie następstwem:

1. niższej wartości sprzedaży w 2013 roku (spadek o 31,4 % w stosunku do 2012 roku);
2. niższej marży operacyjnej brutto na realizowanych kontraktach, w tym realizacji kontraktów z ujemną marżą, które miały stosunkowo wysoki udział w sumarycznej wartości sprzedaży;
3. zakończenia w 2012 roku realizacji kontraktów ze stosunkowo wysoką marżą operacyjną i stosunkowo wysokim udziałem w sumarycznej sprzedaży 2012 roku.

Koszty ogólnego zarządu wyniosły 32 404 tysiące złotych i były niższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 1 405 tysięcy złotych.

Koszty sprzedaży w 2013 roku wyniosły 38 202 tysiące złotych i były wyższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 17 140 tysięcy złotych. Koszty sprzedaży bez uwzględnienia aktualizacji wartości należności handlowych oraz spisanych w koszty należności handlowych uprzednio objętych odpisem aktualizującym wyniosły w 2013 roku 29 633 tysiące złotych i były niższe w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o 5 590 tysięcy złotych. Odpisy aktualizujące należności handlowe wraz ze spisaniem w koszty należnościami handlowymi, uprzednio objętymi odpisem aktualizującym, wzrosły w 2013 roku o 8 569 tysięcy złotych (w 2012 roku odnotowano spadek o 14 161 tysięcy złotych).

Po uwzględnieniu kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu, Spółka poniosła stratę na sprzedaży w wysokości 31 582 tysiące złotych (w 2012 Spółka osiągnęła zysk w wysokości 97 780 tysięcy złotych).

3.5. Pozostałe przychody i koszty operacyjne, wynik na operacjach finansowych

3.5.1. Wynik na pozostałej działalności operacyjnej

W 2013 roku Spółka osiągnęła zysk na pozostałej działalności operacyjnej, w wysokości 311 tysięcy złotych (w roku 2012 zysk wyniósł 8 530 tysięcy złotych), co wynikało z:

	<i>w tysiącach złotych</i>
1. otrzymanych odszkodowań	1 313
2. przychodów z tytułu kar umownych	605
3. otrzymanych dotacji	514
4. refundacji kosztów kształcenia pracowników młodocianych	471
5. tytułu kosztów sądowych oraz komorniczych	(922)
6. tytułu utworzenia rezerw na przyszłe koszty	(500)
7. darowizn	(355)
8. ujemnego salda pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	(815)

3.5.2. Wynik na działalności finansowej

W 2013 roku Spółka poniosła stratę na działalności finansowej w wysokości 16 555 tysięcy złotych (w 2012 roku strata wyniosła 15 186 tysięcy złotych), co wynikało z:

	<i>w tysiącach złotych</i>
1. odsetek z tytułu instrumentów finansowych	(13 352)
2. utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów finansowych	(10 500)
3. utworzenia odpisu aktualizującego wartość aktywów niefinansowych	(5 676)
4. prowizji bankowych	(1 445)
5. dyskonta rozrachunków długoterminowych	8 583
6. odsetek od udzielonych kaucji	6 573
7. ujemnego salda pozostałych przychodów i kosztów finansowych	(738)

3.6. Wyceny należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie postępowania układowego

- a) Wyjątkowe w historii RAFAKO, jednorazowe zdarzenie, jakim było stwierdzenie bezskuteczności objęcia kontroli nad spółką ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A., a w konsekwencji utrata kontroli nad spółką skutkowało rozpoznaniem w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności. Należność ta została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do Spółki, biorąc pod uwagę zaktualizowane we wrześniu 2013 propozycje układowe PBG S.A., zakładające spłatę 500 tysięcy złotych oraz około 80-procentową redukcję należności powyżej 500 tysięcy złotych. Należność brutto w wysokości 32 430 977,92 złotych będzie spłacana w rocznych ratach przez okres 5 lat, począwszy od trzech miesięcy po zatwierdzeniu układu. Zarząd Spółki szacuje, że pierwsza spłata zostanie dokonana do 31 grudnia 2014 roku. Wartość należności bilansowej, ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń, wynosi około 27,3 miliona złotych, co stanowi około 17,0% sumarycznej kwoty wierzytelności zgłoszonych przez RAFAKO do zapłaty. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 160 154 889,60 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).
- b) Udzielenie spółce Hydrobudowa Polska S.A. (obecnie w upadłości likwidacyjnej), na okres 12 miesięcy (tj. do dnia 9 stycznia 2013 roku), pożyczki pieniężnej w kwocie 32 milionów złotych, z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. W związku z ogłoszeniem upadłości likwidacyjnej spółki Hydrobudowa Polska S.A., RAFAKO S.A. zgłosiła wierzytelność wobec masy upadłości tejże Spółki. W związku z ogłoszeniem upadłości przez Hydrobudowa Polska S.A., stosownie do art. 124 ust. 2 Prawa Upadłościowego i Naprawczego, RAFAKO S.A. jest uprawniona do dochodzenia zwrotu faktycznie udzielonej pożyczki na zasadach określonych w Prawie Upadłościowym i Naprawczym. Mając na uwadze proces upadłości likwidacyjnej spółki Hydrobudowa Polska S.A., celem dochodzenia zwrotu pożyczki, Zarząd Spółki w dniu 21 września 2012 roku dokonał zgłoszenia wierzytelności z tytułu pożyczki w postępowaniu upadłościowym PBG S.A. z możliwością zawarcia układu. W trzecim kwartale 2013 roku, biorąc pod uwagę aktualne propozycje układowe, wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do Spółki, zakładające 80-procentową redukcję wierzytelności (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany termin pierwszego wpływu środków pieniężnych do Spółki, oszacowany przez Zarząd Spółki na 31 grudnia 2014 roku (propozycje układowe zakładają spłatę należności w wysokości 6 583 157,48 złotych w rocznych ratach przez okres 5 lat). Na dzień 31 grudnia 2013 roku wartość należności bilansowej, ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń, wynosi około 5,9 miliona złotych, co stanowi około 17,9% sumarycznej kwoty wierzytelności zgłoszonych przez RAFAKO S.A. do zapłaty. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 32 915 787,40 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).

Szerszy opis zaistniałej sytuacji został zawarty w nocie 46 sprawozdania finansowego za rok 2013.

3.7. Dochody i ich struktura

W 2013 roku Spółka na podstawowej działalności operacyjnej poniosła stratę w wysokości 31 582 tysięcy złotych.

Po uwzględnieniu zysków na pozostałej działalności operacyjnej (311 tysięcy złotych), straty na działalności finansowej (16 555 tysięcy złotych), wpływu zmiany szacunków na wycenę należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym w kwocie minus 94 205 tysięcy złotych, podatku dochodowego (2 250 tysięcy złotych), Spółka poniosła stratę netto w wysokości 139 781 tysięcy złotych wobec zysku 7 137 tysięcy złotych w 2012 roku.

Zmiana szacunków na wycenę należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym w kwocie minus 94 205 tysięcy złotych powstała głównie w następstwie zwiększenia odpisów aktualizujących tych należności - zwiększenie dotychczasowego odpisu aktualizującego z 31% do ok. 80%.

Nie można porównać wyników finansowych wykazanych w raporcie za 2013 rok z wcześniej publikowanymi prognozami wyników za ten okres, ponieważ Spółka takich prognoz nie publikowała.

Strukturę i dynamikę wyniku brutto w 2013 i 2012 roku przedstawiono w załączniku nr 4.

3.8. Rentowność i zwrot z kapitału własnego

W roku 2013, w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego, wskaźnik rentowności na działalności operacyjnej, przy spadku wartości sprzedaży i zysku operacyjnego, obniżył się do wysokości -4,2% (wobec 9,9% w roku 2012).

W następstwie straty netto (20 krotny spadek wartości) przy niższym (o 35,4%) kapitale własnym, w 2013 roku stopa zwrotu na kapitale własnym spadła do poziomu -54,4% (w analogicznym okresie poprzedniego roku wynosiła 1,8%).

Z powodu straty netto (przy spadku sumy aktywów), spadkowi uległa również stopa zwrotu z aktywów, z poziomu 0,6% za 2012 rok do -13,9% za rok 2013.

Wskaźniki rentowności za lata 2013 i 2012 roku przedstawia załącznik nr 1.

3.9. Płynność finansowa

Na koniec 2013 roku, wartość wskaźników mierzących płynność finansową RAFAKO S.A. pozostała na zbliżonym poziomie. Zarówno wskaźnik „płynności bieżącej” (stanowiący relację aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych), jak i wskaźnik „płynności szybkiej” (stanowiący relację aktywów obrotowych z wyłączeniem zapasów do zobowiązań krótkoterminowych) wyniósł 1,0.

W 2013 roku, skróceniu okresu rotacji należności o 46 dni (do poziomu 62 dni), towarzyszyło wydłużenie okresu rotacji zapasów o 18 dni (do poziomu 128 dni) oraz wydłużenie okresu zobowiązań handlowych o 47 dni (do poziomu 146 dni). Tym samym, cykl rotacji kapitału obrotowego (rotacja należności handlowych + rotacja zapasów – okres płatności zobowiązań handlowych), w stosunku do końca 2012 roku, uległ skróceniu o 75 dni i wyniósł 44 dni.

Wydłużenie rotacji zapasów, to głównie następstwo wzrostu zaangażowania kosztowego na projektach dotyczących dostawy instalacji odazotowania spalin.

W 2013 roku, zobowiązania wobec ZUS-u, Skarbu Państwa i pracowników były regulowane terminowo, występowały jednak opóźnienia w regulowaniu zobowiązań wobec dostawców.

W celu wzmocnienia płynności, 8 lutego 2012 roku Spółka podpisała Umowę Kredytową z Bankiem PKO BP S.A. Na podstawie zawartej umowy, Bank udzielił Spółce kredytu bankowego w rachunku bieżącym w kwocie 300 milionów złotych, z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. Kredyt udzielony został na okres 12 miesięcy i ma odnawialny charakter. Spółka podpisała aneksy do umowy kredytowej przedłużające termin jej spłaty do końca marca 2014 roku oraz aneks zmniejszający kwotę kredytu w rachunku bieżącym do 180 milionów złotych.

W związku z zaciągniętym kredytem, zmiany jego oprocentowania wpływały na poziom kosztów finansowych ponoszonych przez Spółkę. Korzystanie z kredytu opartego na zmiennej stawce WIBOR 1M plus marża narażało również Spółkę na zmiany związane ze wzrostem stawek tego rodzaju finansowania.

Istotne obciążenie z punktu widzenia płynności finansowej stanowi konieczność zaangażowania znaczących środków pieniężnych jako zabezpieczenie gwarancji kontraktowych (gwarancje dobrego wykonania, zwrotu wadium), wystawianych na rzecz Spółki głównie przez banki.

Spółka narażona jest również na ryzyko walutowe. Zmiany kursu PLN do walut obcych, szczególnie mające miejsce w krótkim okresie czasu i występujące z dużą dynamiką, mogą mieć istotny wpływ zarówno na rentowność realizowanych kontraktów, jak i poziom różnic kursowych liczonych od pozycji aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, a przeliczanych na PLN.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym zakłada wykorzystanie w jak największym stopniu naturalnego zabezpieczenia. Spółka dąży do jak największego strukturalnego dopasowania przychodów i kosztów w tej samej walucie w ramach realizowanych kontraktów. Ekspozycja netto na ryzyko walutowe, która nie jest zabezpieczana w sposób naturalny, zabezpieczana jest docelowo w granicach od 30% do 70% szacowanej wartości ekspozycji netto, wyłącznie za pomocą zaakceptowanych typów instrumentów pochodnych.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiadała nierozliczonych, zabezpieczających transakcji walutowych.

Z uwagi na zmianę pozycji - z tzw. eksportera, Spółka stała się importerem w ekspozycji walutowej netto - RAFAKO S.A. nie zawierała nowych, zabezpieczających transakcji walutowych na sprzedaż walut obcych w granicach wyznaczonych przyjętą polityką zabezpieczania ryzyka walutowego.

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym zostały przedstawione w nocy dodatkowej nr 50 do sprawozdania finansowego za 2013 rok.

3.10. Stan zadłużenia

W roku 2013 poziom zobowiązań RAFAKO S.A. wobec jej wierzycieli zmniejszył się o 98 804 tysiące złotych. Suma zobowiązań długo- i krótkoterminowych na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 751 403 tysiące złotych wobec 850 207 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Spadek zobowiązań dotyczył głównie zobowiązań z tytułu dostaw i usług (o 33 481 tysięcy złotych do poziomu 202 754 tysiące złotych), głównie ze względu na niższy poziom zakupów oraz oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek (o 33 118 tysięcy złotych do poziomu 258 869 tysięcy złotych).

Spadek zobowiązań odnotowano w zakresie zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną (o 36 311 tysięcy złotych).

Wartość aktywów Spółki nie obciążonych bilansowymi zobowiązaniami (długo- i krótkoterminowymi) na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła: 256 948 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2012 roku była o 35,4% wyższa i wynosiła: 397 492 tysiące złotych).

Wskaźnik obciążenia majątku zobowiązaniami (długo i krótkoterminowymi), wskazujący na możliwości zabezpieczenia majątkiem Spółki spłaty zadłużenia, wzrósł w stosunku do ubiegłego roku o 6,4 punktu procentowego do poziomu 74,5%.

Wskaźnik obciążenia aktywów zobowiązaniami nie uwzględnia zobowiązań warunkowych Spółki z tytułu udzielonych na jej zlecenie gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych (głównie gwarancji dobrego wykonania i zwrotu zaliczki, które są charakterystycznymi zobowiązaniami dla przedmiotu działalności RAFAKO S.A. i rynku wytwórców urządzeń energetycznych), akredytyw i weksli wydanych pod zabezpieczenie. Suma zobowiązań warunkowych Spółki z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 293 906 tysięcy złotych (486 508 tysięcy złotych według stanu na 31 grudnia 2012).

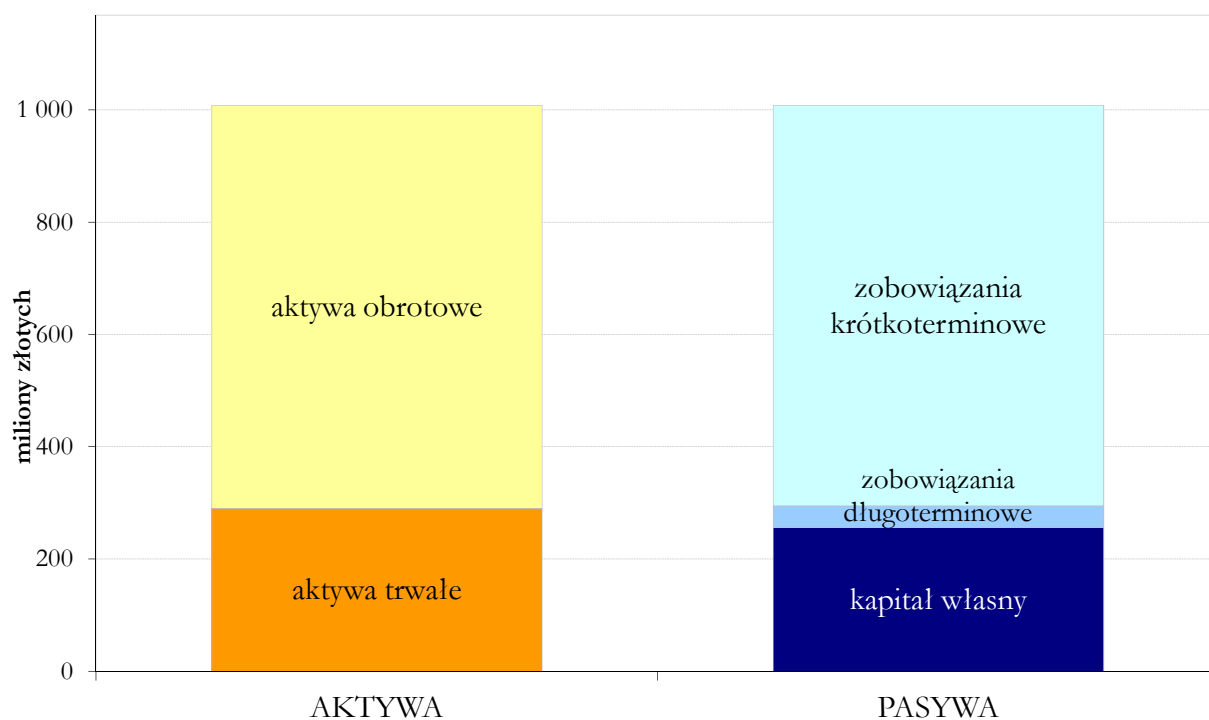
W 2013 roku na zlecenie Spółki banki oraz firmy ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji, głównie z tytułu gwarancji zwrotu zaliczki oraz gwarancji dobrego wykonania umów, w łącznej kwocie 58 801 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań warunkowych stanowi gwarancja zwrotu zaliczki na kwotę 10 milionów złotych, wystawiona w związku z udziałem w przetargu na budowę bloków energetycznych.

W związku z realizowanymi kontraktami, obok zobowiązań warunkowych (pozabilansowych), Spółka posiada należności warunkowe, których suma na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 333 200 tysięcy złotych (230 828 tysięcy złotych na dzień 31 grudnia 2012 roku). Główną pozycję tych należności stanowiły gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe na sumę 272 157 tysięcy złotych. W roku 2013 wartość otrzymanych gwarancji wyniosła 61 366 tysięcy złotych.

Spółka nie udzielała w 2013 roku poręczeń.

Wskaźniki płynności i zadłużenia za lata 2013 i 2012 przedstawia załącznik nr 1.

3.11. Struktura finansowania aktywów

Suma aktywów na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 1 008 351 tysięcy złotych i była niższa od sumy aktywów na 31 grudnia 2012 roku o 239 348 tysięcy złotych (o 19,2%) – głównie w następstwie spadku aktywów obrotowych (o 161 764 tysiące złotych) oraz spadku wartości aktywów trwałych (o 77 584 tysiące złotych).

Udział kapitału własnego w sumie źródeł finansowania aktywów ogółem zmniejszył się, w stosunku do stanu na 31 grudnia 2012 roku, o 6,4 punktu procentowego i wyniósł 25,5%.

Kapitał stały, będący sumą kapitału własnego oraz długoterminowych zobowiązań, w całości pokrywał wartość aktywów trwałych i w 0,6% wartość aktywów obrotowych.

Struktura finansowania aktywów na dzień 31 grudnia 2013 roku przedstawiała się następująco:

- aktywa trwałe w wysokości 290 740 tysięcy złotych były w całości finansowane kapitałem stałym,
- aktywa obrotowe w wysokości 717 611 tysięcy złotych były finansowane:
 - kapitałem stałym 0,6%,
 - krótkoterminowymi kredytami 36,1%,
 - zobowiązaniami z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną 27,3%,
 - zobowiązaniami handlowymi 28,3%,
 - pozostałymi zobowiązaniami krótkoterminowymi 7,7%.

3.12. Aktywa trwałe

3.12.1. Struktura majątku trwałego

W następstwie realizacji inwestycji, sprzedaży majątku, likwidacji lub sprzedaży zbędnych środków trwałych, aktualizacji wartości aktywów, bądź zmiany stanu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, zmianie uległa struktura aktywów trwałych, która na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku przedstawiała się następująco:

	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2012</i>
1. Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	49,3%	40,2%
- grunty i budynki	31,8%	23,8%
- urządzenia techniczne i maszyny	15,9%	13,2%
- środki transportu	1,2%	0,9%
- środki trwałe w budowie	0,4%	2,3%
2. Wartości niematerialne	2,5%	2,4%
3. Akcje i udziały	20,8%	16,3%
4. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe	1,3%	0%
5. Inne aktywa finansowe	10,8%	32,2%
6. Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15,3%	8,9%

3.13. Aktywa obrotowe

W 2013 roku nastąpił spadek aktywów obrotowych o 161 764 tysiące złotych do poziomu 717 611 tysięcy złotych. Zmiana tej grupy aktywów, to przede wszystkim następstwo spadku poziomu należności z tytułu dostaw i usług o 144 458 tysięcy złotych, głównie wskutek niższej sprzedaży.

Spadek dotyczył również należności z tytułu podatku dochodowego o 8 690 tysięcy złotych oraz stanu środków pieniężnych (spadek o 11 219 tysięcy złotych).

Istotnymi pozycjami wśród należności były kaucje stanowiące zabezpieczenie gwarancji kontraktowych, wystawianych na rzecz Spółki głównie przez banki. Na koniec grudnia 2013 roku wartość kaucji wniesionych jako zabezpieczenie gwarancji wyniosła 241,3 miliony złotych (192,7 miliona na koniec grudnia 2012 roku).

3.14. Wysokość i struktura kapitału własnego

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, kapitał własny RAFAKO S.A. wynosił 256 948 tysięcy złotych, z tego:

1. kapitał akcyjny wynosił 139 200 tysięcy złotych i był podzielony na 69 600 000 akcji zwykłych serii A, B, C, D, E, F, G, H, I. W ciągu 12 miesięcy 2013 roku nie zanotowano zmiany stanu tego składnika kapitału własnego;
2. nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej wynosiła 36 778 tysięcy złotych. W ciągu 2013 roku nie zanotowano zmiany stanu tego składnika kapitału własnego;
3. kapitał zapasowy wyniósł 220 982 tysiące złotych (przyrost o 7 137 tysięcy złotych był następstwem przeznaczenia zysku netto za rok 2012 na zwiększenie tego kapitału);
4. niepokryte straty wyniosły 139 781 tysięcy złotych;
5. różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej wynosiły plus 204 tysiące złotych.
6. pozostałe kapitały rezerwowe wyniosły minus 435 tysięcy złotych

W 2013 roku Spółka nie nabywała akcji własnych.

3.15. Zmiany w powiązaniach kapitałowych RAFAKO S.A. z innymi podmiotami

W 2013 roku miały miejsce następujące zmiany w zakresie powiązań RAFAKO S.A. z innymi podmiotami:

1. Dnia 1 lutego 2013 Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Energotechnika Engineering Sp. z o. o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki z kwoty 5 000,00 złotych do kwoty 755 000,00 złotych, to jest o kwotę 750 000,00 złotych, poprzez utworzenie nowych 1 500 udziałów o wartości nominalnej 500,00 złotych każdy udział, o łącznej wartości nominalnej 750 000,00 złotych. Nowoutworzone udziały zostały objęte w następujący sposób:

- spółka RAFAKO Engineering Sp. z o. o. objęła 500 udziałów o wartości nominalnej 250 000,00 złotych i pokryła je w całości wkładem pieniężnym, przy czym udziały tego wspólnika uprzywilejowano w zakresie prawa głosu, w ten sposób, że na jeden udział RAFAKO Engineering Sp. z o. o. przysługują dwa głosy;
- spółka PGL-DOM Sp. z o. o. objęła 1 000 udziałów o łącznej wartości 500 000,00 złotych i pokryła je w całości wkładem pieniężnym.

W wyniku podjęcia uchwały, kapitał zakładowy Spółki Energotechnika Engineering Sp. z o. o. wynosi 755 000,00 złotych, a udziały w kapitale posiadają:

- RAFAKO Engineering Sp. z o. o. - 34% udziałów uprzywilejowanych w kapitale zakładowym, które uprawniają do 50,5% praw głosu na Walnym Zgromadzeniu Wspólników Spółki,
- PGL-DOM Sp. z o. o. – 66% udziałów w kapitale zakładowym, które uprawniają do 49,5% praw głosu na Walnym Zgromadzeniu Wspólników Spółki.

2. W dniu 24 kwietnia 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników RAFAKO Engineering Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 500 000,00 złotych poprzez utworzenie 1 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy udział. Na mocy oświadczenia o objęciu nowych udziałów spółki RAFAKO Engineering Sp. z o.o. z dnia 30 kwietnia 2013 roku nowo utworzone 1 000 udziałów zostało objęte przez RAFAKO S.A.

W dniu 6 czerwca 2013 roku Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Energotechnika Engineering Sp. z o.o. podjęło decyzję w sprawie zarządzenia wniesienia przez wspólników dopłat w wysokości 1 200 złotych za jeden udział, łącznie 1 812 tysięcy złotych, w tym:

- spółka RAFAKO Engineering Sp. z o.o. dokonała wniesienia 612 tysięcy złotych,
- spółka PGL – DOM Sp. z o.o. dokonała wniesienia 1 200 tysięcy złotych.

Wniesienie dopłat do kapitału spółki nie spowodowało zmian w udziale poszczególnych spółek w kapitale zakładowym spółki Energotechnika Engineering Sp. z o.o.

3. E001RK i E003B7

- w dniu 9 października 2013 roku zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym spółkę zależną E001RK Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, utworzoną na mocy umowy spółki z dnia 8 sierpnia 2013 roku. RAFAKO S.A. jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów o łącznej wartości 5 000 złotych;
- w dniu 22 listopada 2013 roku zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym spółkę zależną E003B7 Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, utworzoną na mocy umowy spółki z dnia 15 listopada 2013 roku. RAFAKO S.A. jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów o łącznej wartości 5 000 złotych.

III. Ważniejsze zdarzenia związane z działalnością Spółki w 2013 roku, a także po jego zakończeniu, aż do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego

Spośród najważniejszych wydarzeń dotyczących działalności RAFAKO S.A. wymienić należy:

1. Umowa z PGE Elektrownia Opole

W dniu 15 lutego 2012 roku Spółka - jako Lider Konsorcjum w składzie: RAFAKO S.A., Polimex – Mostostal S.A. z siedzibą w Warszawie oraz Mostostal Warszawa S.A. z siedzibą w Warszawie (zwanymi dalej Generalnym Wykonawcą) podpisała umowę (dalej „Umowa”) z firmą PGE Elektrownią Opole S.A. z siedzibą w Belchatowie (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.) („Zamawiający”), o wartości 9 397 milionów złotych, której przedmiotem jest zaprojektowanie, a także dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz bloku energetycznego nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami. Zgodnie z warunkami Umowy, Generalny Wykonawca zobowiązuje się zrealizować zamówienie w terminie 54 (pięćdziesięciu czterech) miesięcy od wystawienia polecenia rozpoczęcia prac w odniesieniu do bloku 5 oraz w terminie 62 (sześćdziesięciu dwóch) miesięcy od wystawienia polecenia rozpoczęcia prac w odniesieniu do bloku 6. Opalane węglem kamiennym bloki będą miały moc 900 MW każdy, oczekiwana sprawność netto bloku ma wynosić 45,5 procent.

W dniu 11 października 2013 roku Generalny Wykonawca zawarł z PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. aneks do Umowy. Na mocy aneksu, do listy podwykonawców została dopisana Spółka Alstom Power Sp. z o.o. („Alstom”).

W następstwie w/w wydarzeń w dniu 15 października 2013 roku Spółka podpisała ugodę z ALSTOM Power Systems GmbH, ALSTOM Boiler Deutschland GmbH oraz ALSTOM Power Sp. Z o.o. (łącznie „Grupa Alstom”), która kompleksowo reguluje zarówno zasady rozliczeń finansowych oraz zrzeczenie się wzajemnych roszczeń pomiędzy Spółką oraz Grupą Alstom, jak i zakres współpracy pomiędzy Spółką oraz grupą Alstom na projektach realizowanych przez Spółkę.

Uгода weszła w życie dnia 7 listopada 2013 roku w wyniku podpisania umowy podwykonawczej pomiędzy Grupą RAFAKO a Grupą Alstom dot. realizacji Kontraktu Opole (więcej szczegółów poniżej). Wśród ważniejszych postanowień ugody należy wymienić:

- Spółki z Grupy Alstom dokonają zapłaty na rzecz Spółki kwoty 43,5 mln EUR, z czego 23 mln EUR w terminie 10 dni od dnia wejścia w życie ugody, a 20,5 mln EUR w terminie 30 dni od dnia wydania przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Polecenia Rozpoczęcia Prac zgodnie z Umową (31 stycznia 2014 r.); obie płatności zostały zrealizowane.
- Spółka oraz Grupa Alstom zrzekną się dotychczasowych wzajemnych roszczeń związanych z projektami Karlsruhe, Westfallen oraz projektem Belchatów oraz wycofają pozwy oraz wnioski o arbitraż złożone w związku z powyższymi sporami; w chwili obecnej Spółka oczekuje na formalne potwierdzenie faktu umorzenia w/w postępowań arbitrażowych przez poszczególne trybunały arbitrażowe.

W październiku 2013 roku każdy z członków konsorcjum zawarł umowę podwykonawczą ze swoją spółką zależną dedykowaną do realizacji Projektu Opole, stanowiło to jeden z warunków wsparcia przez bank Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. realizacji projektu. Powierzenie przez każdego z członków Konsorcjum realizacji określonego w umowach podwykonawczych zakresu prac w ramach projektu poszczególnym spółkom zależnym każdego z członków konsorcjum zapewni stałość przepływów pieniężnych na Projekcie Opole oraz zminimalizuje zagrożenie związane z niewykonywaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków wynikających z Umowy przez któregośkolwiek z członków Konsorcjum.

Rafako S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3 965 520 000,00 zł.

W dniu 26 października SPV-Rafako zawarła z Alstom umowę podwykonawczą będącą również warunkiem wejścia w życie wyżej opisanej umowy. Na mocy podpisanej umowy SPV-Rafako powierzył Alstom jako podwykonawcy 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. W wyniku tego Alstom zobowiązał się dostarczyć zamawiającemu, jako beneficjentowi gwarancji, Gwarancję Należytego Wykonania na poziomie 8% wynagrodzenia oraz Gwarancję Zwrotu Zaliczki, której kwota będzie odpowiadała kwocie zaliczki otrzymywanej przez Alstom za zakres podwykonawstwa. Alstom zapłaci również na rzecz Spółki kwotę 67 650 000,00 zł tytułem wynagrodzenia za prace zrealizowane dotychczas przez Spółkę w ramach Projektu Opole. Dodatkowo Alstom zadeklarował gotowość zlecenia podmiotom Grupy Kapitałowej RAFAKO realizacji określonych prac i dostaw, przy czym oczekiwany poziom łącznych zamówień w ramach powyższych zleceń wynosi 650 000 000,00 zł.

Spółki wchodzące w skład konsorcjum oraz Alstom podpisały porozumienie na mocy którego strony zaakceptowały objęcie przez Alstom funkcji generalnego projektanta oraz koordynatora prac projektowych na Projekcie Opole, przy czym zmiany wprowadzane przez Alstom jako generalnego projektanta nie mogą skutkować zmianą decyzji środowiskowej wydanej dla Projektu Opole oraz zmianą terminów realizacji projektu wynikających z Umowy.

31 stycznia 2014 roku Konsorcjum otrzymało od Zamawiającego Polecenie Rozpoczęcia Prac na Projekcie Opole.

2. Kontrakt na budowę bloku energetycznego w Elektrowni Jaworzno III

W dniu 24 stycznia 2013 roku Spółka otrzymała zawiadomienie od firmy TAURON Wytwarzanie S.A. („Zamawiający”) o wyborze, jako najkorzystniejszej, oferty złożonej przez Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A., w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym w trybie negocjacji z ogłoszeniem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku” (dalej „Projekt Jaworzno”). Cena oferty wynosi: około 5,4 miliarda złotych brutto (4,4 miliarda złotych netto).

W dniu 25 lipca 2013 roku, Spółka zawarła z China Power Engineering Consulting Group Corporation (CPECC) z siedzibą w Pekinie oraz North China Power Engineering Co., Ltd. of China Power Engineering Consulting Group (NCPE) umowę o współpracy dotyczącą wspólnej realizacji wyżej wymienionego planowanego kontraktu na budowę bloku energetycznego. W wyniku rozbieżnych stanowisk stron na realizację Projektu Jaworzno oraz niemożnością uzgodnienia ostatecznej treści umowy podwykonawczej Spółka zrezygnowała ze współpracy z NCPE oraz CPECC w dniu 28 października 2013 roku.

W dniu 4 sierpnia 2013 roku zawarta została zmieniona umowa konsorcjum dotyczącego projektu Jaworzno pierwotnie zawarta dnia 17 października 2012 roku

Główne zmiany w stosunku do pierwotnej umowy konsorcjum wprowadzone Zmienioną Umową Konsorcjum zakładają:

- a) wykonanie przez RAFAKO 99,99% prac na Projekcie Jaworzno oraz odpowiednio 0,01% prac przez Mostostal Warszawa;
- b) podział wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum na Projekcie Jaworzno odpowiadający nowemu procentowemu zakresowi prac realizowanych przez danego partnera;
- c) RAFAKO, jako lider konsorcjum, uprawniony będzie do podejmowania samodzielnych decyzji oraz reprezentowania konsorcjum wobec zamawiającego w związku z Projektem Jaworzno, z wyłączeniem zamkniętego katalogu spraw zastrzeżonych Zmienioną Umową Konsorcjum do wspólnej decyzji partnerów konsorcjum.

W związku z zawarciem zmienionej umowy konsorcjum, strony zawarły także w dniu 4 sierpnia 2013 roku umowę dodatkową, która określa warunki handlowe, na jakich strony uzgodniły nowe zasady współpracy na Projekcie Jaworzno w tym wynagrodzenie należne Mostostal Warszawa za zmniejszenie jego udziału w wynagrodzeniu i zakresie prac na Projekcie Jaworzno.

W następstwie rezygnacji ze współpracy z partnerami chińskimi Spółka zawarła pod koniec 2013 roku z Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A., Bankiem Gospodarstwa Krajowego, Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A., Towarzystwem Ubezpieczeń i Reasekuracji Warta S.A., Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. oraz Sopockim Towarzystwem Ubezpieczeń Ergo Hestia S.A. niewiążące listy intencyjne dotyczące Projektu Jaworzno.

Wyżej wymienione instytucje finansowe potwierdziły swoje zainteresowanie wsparciem Projektu Jaworzno, w szczególności poprzez udzielenie gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych przewidzianych w treści kontraktu oraz zapewnienie mechanizmu rozliczeń. Sygnatariusze listów intencyjnych potwierdzili gotowość prowadzenia rozmów mających na celu ustalenie zasad finansowych, warunków rozliczeń i zabezpieczenia płatności, których zawarcie lub dokonanie stanowi warunek konieczny, ale nie wyłączny wsparcia realizacji Projektu Jaworzno.

Dnia 27 lutego 2014 roku Spółka złożyła Zamawiającemu oświadczenie o ponownym przedłużeniu terminu związania ofertą złożoną przez konsorcjum do dnia 30 kwietnia 2014 roku oraz przedstawiła aneks do gwarancji wadialnej wydłużający jej dotychczasowy okres ważności do dnia 30 kwietnia 2014 roku. Kolejne przedłużenie terminu związania ofertą jest związane z ostatecznym uzgodnieniem umów i porozumień z instytucjami finansowymi oraz podwykonawcami, zainteresowanymi udziałem w realizacji projektu.

3. Wydarzenia w zakresie innych istotnych zamówień

a. wejście w życie z dniem 28 lutego 2013 roku umowy o wartości 227 370 tysięcy złotych z Mostostalem Warszawa S.A., której przedmiotem jest projekt, dostawa i montaż części technologicznej dla dwóch linii Zakładu Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Umowa została podpisana 18 grudnia 2012 roku.

b. podpisanie w dniu 22 maja 2013 roku umowy z firmą PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Belchatowie na kwotę 116 000 tysięcy złotych, której przedmiotem jest modernizacja instalacji odsiarczania spalin na blokach nr 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Belchatów.

c. podpisanie w dniu 24 września 2013 roku umowy z firmą PGNiG Termika S.A., z siedzibą w Warszawie, o wartości 18 900 tysięcy złotych. Przedmiotem jest modernizacja instalacji odsiarczania spalin w Elektrociepłowni Siekierki – zabudowa czwartego poziomu zraszania w absorberach nr 1 i 2

d. podpisanie w dniu 18 października 2013 roku umowy z firmą Synthos Dwory 7, na kwotę około 151 650 tysięcy złotych. Przedmiotem umowy jest budowa kotła fluidalnego u Zamawiającego;

4. Wydarzenia w zakresie innych, istotnych zdarzeń

a. zawarcie w dniu 4 marca 2014 roku z Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim S.A. z siedzibą w Warszawie aneksu do umowy kredytowej. Na podstawie zawartej umowy kredytowej Bank w lutym 2012 roku udzielił Spółce kredytu bankowego w rachunku bieżącym na kwotę 300 milionów złotych z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. Zgodnie z brzmieniem aneksu kwota kredytu w rachunku bieżącym wynosi obecnie 180 mln zł. Aneks nie zmienia znacząco treści pozostałych warunków przedstawionych w umowie kredytowej. Termin obowiązywania umowy kredytowej został ustalony na dzień 31 marca 2014 roku (aneks z 20 grudnia 2013 roku). Oprocentowanie kredytu ustalone zostało na podstawie stawki WIBOR 1M + marża. W umowie przewidziane są także zwyczajowo przyjęte prowizje. Spłata odsetek będzie następowała w okresach miesięcznych.

W dniu 28 czerwca 2013 roku Spółka zobowiązała się do ustanowienia zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy ruchomych i prawach stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa Spółki na rzecz Banku oraz do ustanowienia hipoteki łącznej do wysokości 300 milionów złotych na nieruchomościach, których właścicielem lub użytkownikiem wieczystym jest Spółka, z wyłączeniem nieruchomości mieszkaniowych należących do Spółki. Bank nie jest podmiotem powiązany ze Spółką.

Ponadto, dodatkowymi zabezpieczeniami spłaty kredytu są:

- a) weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową,
- b) przelew wierzytelności z umów handlowych Spółki,
- c) klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków Spółki,
- d) oświadczenia Spółki o poddaniu się egzekucji.

W dniu 4 września Spółka ustanowiła w formie aktu notarialnego hipotekę łączną do kwoty 300 mln złotych w celu zabezpieczenia spłaty kredytu wynikającego z Umowy kredytu wraz z późniejszymi zmianami na rzecz banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie.

b. W dniu 29 listopada 2013 r. podwykonawca Spółki na projekcie dotyczącym wymiany elektrofiltru w TE Tuzla - „JANAR” Jan Rędziniak złożył w Sądzie Rejonowym w Gliwicach wniosek o ogłoszenie upadłości likwidacyjnej RAFAKO S.A. W styczniu 2014 roku w następstwie porozumienia na mocy którego strony uzgodniły kwoty wzajemnych roszczeń oraz zasady dalszej współpracy wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki został wycofany.

c. zmiany w Statucie Spółki (jednolity tekst Statutu został przekazany w raporcie bieżącym nr 8/2013) w dniu 5 marca 2013 roku.

Do umów w zakresie współpracy lub kooperacji, znaczących dla działalności gospodarczej Spółki, zawartych w 2013 roku, oprócz umów wymienionych w punkcie 6, zaliczyć należy także umowy ubezpieczenia.

Wykaz umów ubezpieczonych obowiązujących na dzień 31 grudnia 2013 roku podano w załączniku nr 5.

Informacje nt. umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych przedstawiono w nocie 49 informacji dodatkowej sprawozdania finansowego Spółki.

5. Sytuacja kadrowa, zatrudnienie w Spółce

W 2013 roku przeciętne zatrudnienie w Spółce wynosiło 2 024 pracowników i w porównaniu z rokiem 2012 zmniejszyło się o 14 pracowników.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku pracownicy Spółki z wykształceniem wyższym i średnim stanowili 64,0% zatrudnionych (na dzień 31 grudnia 2012 poziom ten był porównywalny i wyniósł 65,2%). Zarząd Spółki dużą wagę przywiązuje do pozyskiwania na rynku pracy nowych, dobrze wykształconych pracowników. Na stanowiska umysłowe przyjmowane są przede wszystkim osoby z wykształceniem wyższym – kierunkowym, ponieważ ponad 90% stanowisk wymaga wiedzy specjalistycznej. Udział absolwentów wyższych uczelni na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniósł 36,8% (37,5% na koniec grudnia 2012 roku). Spółka kładzie także duży nacisk na proces ciągłego dokształcania się pracowników, w związku z czym wiele osób podejmuje decyzję o rozpoczęciu studiów wyższych w systemie zaocznym.

Struktura wiekowa zatrudnionych pozostała stabilna: udział pracowników w wieku do 40 lat zmniejszył się z 41,9% na dzień 31 grudnia 2012 roku do 39,7% na 31 grudnia 2013 roku, w przedziale wiekowym od 41 do 50 spadł z 25,7% do 24,6%, a w wieku powyżej 50 lat wzrósł z 32,4% do 35,7%.

Struktura zatrudnienia pod względem długości stażu pracy uległa nieznacznym zmianom. Udział pracowników ze stażem pracy do 10 lat wyniósł 28,3% ogółu zatrudnionych i był o 0,3% wyższy niż rok wcześniej, udział pracowników o stażu od 11 do 20 lat spadł o 0,9% i wyniósł 13,7%, a udział pracowników ze stażem pracy powyżej 20 lat wzrósł i wyniósł 58,0% (57,4% na koniec grudnia 2012 roku). Spółka dysponuje załogą z wieloletnim oraz unikalnym doświadczeniem zawodowym.

6. Przedsięwzięcia z zakresu działalności rozwojowej i jakości

Prowadzona działalność badawczo-rozwojowa w ostatnim roku skierowana była przede wszystkim na wykorzystanie nowych zastosowań dla zaawansowanych technologicznie materiałów, a także na nowe formy organizacji przedsięwzięć inwestycyjnych opartych na nowatorskich rozwiązaniach. Najważniejsze z prowadzonych projektów bazują na wielopodmiotowej współpracy w ramach projektów zleconych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, EIT poprzez Knowledge & Innovation Community, lub też bezpośrednio przez Komisję Europejską.

RAFAKO S.A. prowadzi stałą współpracę z sektorem nauki zwłaszcza z Politechniką Wrocławską, Politechniką Śląską, Politechniką Krakowską, Akademią Górniczo Hutniczą, Instytutem Metalurgii Żelaza, Instytutem Spawalnictwa.

W rozpatrywanym okresie złożono w Urzędzie Patentowym RP 3 zgłoszenia patentowe, a kolejnych kilka jest w trakcie opracowywania do zgłoszenia.

Z ważniejszych, zakończonych w 2013 roku, prac badawczo – rozwojowych oraz z zakresu jakości, wymienić należy:

- a. weryfikacja poprawności konstrukcji zawieszeniowej wyposażenia elektrofiltru;
- b. analiza mechaniczna elektrod zbiorczych;
- c. określenie kształtu elektrod zbiorczych zapewniającego optymalny rozkład linii prądu spalin wokół elektrod;
- d. badanie parametrów pracy elektrofiltrów za kotłami na parametry nadkrytyczne opalonymi węglem brunatnym;
- e. badania dozowania kwasu organicznego na proces odsiarczania spalin;
- f. badania nad procesem odparowania ścieków w spalinach;

- g. badania nad procesem usuwania SOx i innych zanieczyszczeń ze spalin na instalacji wielkolaboratoryjnej opartej o metodę moką;
- h. optymalizacja parametrów procesu napawania i przeprowadzenie badań umożliwiających oferowanie przez RAFAKO S.A. ścian napawanych metodą CMT (Cold Metal Transfer);

7. Przedsięwzięcia w zakresie komputeryzacji i zarządzania

RAFAKO S.A. posiada wdrożone systemy klasy ERP LN, komunikacji (Lotus Notes), wspomagania projektowania CAD/CAM/CAE zintegrowane na poziomie podstawowych obiektów biznesowych (klient, projekt, dostawca). Pozwala to na wykonywanie całego szeregu przekrojowych analiz i budowanie wiarygodnych baz informacyjnych wspomagających podejmowanie decyzji.

W 2013 roku przeprowadzono migrację systemu produkcyjnego ERP do środowiska wirtualnego, co wpłynęło na poziom bezpieczeństwa systemu oraz uruchomiono system pocztowy na urządzeniach mobilnych zwiększając tym samym szybkość przekazywania informacji.

W roku 2013 w RAFAKO S.A. nie dokonywano zmian podstawowych zasad zarządzania Spółką.

Spółka nie uruchamiała programów akcji pracowniczych.

Spółka posiada Oddział w Turcji sporządzający samodzielne sprawozdanie finansowe, zgodne z prawem tureckim. Walutą funkcjonalną Oddziału jest EUR. Oddział został utworzony w związku z realizacją kontraktu podpisanego w listopadzie 2007 roku z firmą Elektrik Uretim A.S. z Turcji, na wykonanie „pod klucz” modernizacji dwóch kotłów w Elektrowni Yenikoy oraz przyszłych kontraktów na tym rynku.

8. Sprawy sporne, postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Istotne sprawy sporne i postępowania sądowe zostały opisane w notce 45 informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Spółki.

9. Pozostałe informacje

Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego w RAFAKO S.A. w 2013 roku zawiera załącznik nr 8.

Informacja o wartości wynagrodzeń, nagród lub korzyści dla osób zarządzających i nadzorujących została podana w dodatkowej notce objaśniającej nr 47.7 do sprawozdania finansowego Spółki.

Z każdą osobą zarządzającą, Spółka ma zawartą umowę o zarządzanie, która indywidualnie reguluje kwestie rekompensaty za ewentualne odwołanie lub rezygnację danej osoby z pełnionej funkcji i stanowiska.

W razie odwołania lub nie powołania na okres kolejnej kadencji członkom Zarządu przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości: 6 miesięcznego wynagrodzenia w przypadku odwołania ze stanowiska Prezesa/Wiceprezesa, 3 miesięcznego wynagrodzenia w przypadku odwołania ze stanowiska pozostałych Członków Zarządu.

Z tytułu nie podejmowania działań konkurencyjnych Spółka będzie wypłacać odszkodowanie w wysokości 50% miesięcznego wynagrodzenia - dla Prezesa Zarządu przez okres 12 miesięcy od dnia odwołania ze stanowiska, dla Wiceprezesa Zarządu przez okres 6 miesięcy.

Ilość akcji RAFAKO S.A. będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych z RAFAKO S.A., będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących zaprezentowano w notce 47.5 informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego Spółki.

Spółce nie są znane umowy w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

IV. Perspektywy rozwoju Spółki w 2014 roku

1. Polityka energetyczna

Sektor energetyczny ma kluczowe znaczenie dla sprawnego funkcjonowania każdej gospodarki. Występująca między tymi obszarami silna zależność, związana m.in. z możliwością poprawienia konkurencyjności w wyniku produkowania taniej energii, sprawia, że państwa przywiązują do stanu całego sektora energetycznego szczególną uwagę. Przykładem tego są różnego rodzaju zachęty inwestycyjne, usprawnienia realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, promocja wybranych strategii rozwoju bazujących o określone źródła energii. Tego rodzaju działania ujmowane są w politykach energetycznych, programach dotyczących energetyki oraz regulowane są w odrębnych ustawach.

Wybrane rozwiązania należy w efektywny sposób wdrażać do systemu prawnego, bowiem wpływa to na stabilność rynku, a tym samym na sprawność realizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych wówczas nieobciążonych dodatkowym ryzykiem i niepewnością. W takich realiach inwestorzy wiedzą w jakich warunkach przyjdzie im realizować projekty w najbliższej przyszłości. Brak jasnych regulacji obciąża inwestycje w branży energetycznej sporym ryzykiem. Trudno jest oszacować, czy dana inwestycja jest opłacalna, jeśli nie ma pewności jakie regulacje będą obowiązywać za 2-3 lata. To sprawia, że koszty finansowania takich projektów rosną, a opłacalność przedsięwzięć z sektora spada.

W 2014 roku ma zostać wprowadzonych szereg zmian legislacyjnych. Wśród najważniejszych dokumentów dotyczących sektora energetycznego, a które w roku 2014 będą wpływać na jego funkcjonowanie należy wymienić: Program Polskiej Energetyki Jądrowej (PPEJ), „mały trój pak energetyczny”, a także projekty Ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE) i Prawo gazowe.

Najszerza dyskusja odbywa się wokół ustawy o OZE, której pierwszy projekt został przedstawiony przez Ministerstwo Gospodarki pod koniec 2011 r. Mimo tego, iż podano już kilka terminów, do których ustawa miała zostać przyjęta, prace wciąż są w fazie przygotowania projektu. Przewiduje się, iż Ustawa o OZE wraz z całym „trój pakiem” prawdopodobnie zostanie przyjęta w 2014 r. Polski Program Energetyki Jądrowej został przekazany jeszcze w 2013 roku przez Ministerstwo Gospodarki na Komitet Stały Rady Ministrów. Uchwała w sprawie PPEJ została podjęta przez Radę Ministrów 28 stycznia 2014 r. Ustawa określa m.in. harmonogram wybudowania dwóch elektrowni jądrowych oraz przygotowania pod te inwestycje infrastruktury regulacyjnej i organizacyjnej. Na początku 2014 r. powinien zostać przedstawiony również projekt „Polityki energetycznej Polski do roku 2050”. Aktualnie obowiązuje polityka energetyczna do roku 2030, ale okres prognozy zostanie wydłużony, z uwagi na fakt, że wszystkie dokumenty Unii Europejskiej posługują się perspektywą roku 2050.

W nowej polityce energetycznej wg wielu ekspertów można spodziewać się, iż zostanie założony wzrost znaczenia gazu ziemnego pochodzącego zarówno z własnych źródeł (w tym niekonwencjonalnych), jak i z importu oraz co za tym idzie zmniejszenie znaczenia węgla kamiennego i brunatnego. Z pewnością pojawi się również plan rozwoju energetyki jądrowej oraz OZE.

W styczniu 2014 roku Komisja Europejska opublikowała propozycje legislacyjne odnoszące się do przedstawionej 27 marca 2013 roku Zielonej Księgi i wyznaczające ramy unijnej polityki energetyczno-klimatycznej w perspektywie roku 2030. Zaproponowano 40-proc. cel redukcji emisji CO₂ oraz 27-proc. cel udziału energii ze źródeł odnawialnych.

Wielu specjalistów z branży uważa, że tzw. drugi pakiet klimatyczny wzbudza wiele kontrowersji i wskazują na następujące mankamenty:

- analiza skutków wprowadzanych regulacji została przeprowadzona w skali unijnej, a nie w podziale na obciążenia ponoszone przez poszczególne państwa członkowskie, co wpłynęło na sprawniejsze osiągnięcie porozumienia,
- brak mechanizmów kompensujących dla podmiotów które zostaną zmuszone do ponoszenia wyższych kosztów.

Na początku 2014 roku sporo emocji budził „backloading”, czyli interwencja na rynku handlu emisjami CO₂ zakładająca zdjęcie z rynku 900 mln pozwoleń na emisję CO₂. W dniu 2 lutego 2014 roku Parlament Europejski opowiedział się za szybkim wprowadzeniem backloadingu. Oznacza to, że planuje się go wprowadzić jeszcze w I kwartale 2014 r. Ostateczną zgodę na interwencję wyraża Rada Europy. Jeśli zgoda zostanie wydana Komisja Europejska będzie mogła w 2014 r. zdjąć z rynku 400 mln pozwoleń na emisję CO₂.

Pod koniec 2013 roku Parlament Europejski oraz Rada UE przyjęły poprawkę do dyrektywy unijnej dotyczącej handlu emisjami (Emission Trading Scheme, ETS), która pozwala na zawieszenie części aukcji uprawnień do emisji CO₂. Ścisłej chodzi tu o przesunięcie aukcji 900 mln pozwoleń na emisję CO₂ z lat 2014-2016 na lata 2019-2020. Backloading zwiększa opłacalność inwestycji w odnawialne źródła energii w sposób administracyjny, pogarszając tym samym opłacalność produkowania energii opartej na paliwach kopalnych, przez co, w wyniku wzrostu ceny energii elektrycznej, pogorszy się pozycja konkurencyjna firm z krajów UE na rynku światowym.

2. Plany inwestycyjne sektora energetycznego

W roku 2013 w Polsce wzrosło zużycie energii elektrycznej o 0,62% do poziomu 158 TWh, wzrosła również produkcja energii elektrycznej o 1,66%. Należy zauważyć, że przejściowe spowolnienie gospodarcze nie spowodowało zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, mało tego, w najbliższych latach należy się spodziewać wzrostu zapotrzebowania. Sektor energetyczny musi w związku z tym dostosować moce wytwórcze do rosnących potrzeb. Aby osiągnąć bezpieczeństwo energetyczne kraju nieodzowna jest rozbudowa i modernizacja istniejących obiektów wytwórczych, przy maksymalnym wykorzystaniu własnych źródeł energii. Dodatkowo, aby zachować efektywność i sprawność systemu energetycznego niezbędna jest również realizacja nowych projektów.

W ostatnich latach realizacja nowych projektów w energetyce została nieco spowolniona. Wśród czynników jakie się na to złożyły należy wymienić m.in. słabnącą gospodarkę, która pociągnęła za sobą w dół ceny energii, spór o kształt polityki klimatyczno-energetycznej, niejasna strategia dla polskiego sektora energii. Mimo to warto zauważyć, że inwestycje w energetyce są niezbędne i rozkwit na rynku budownictwa energetycznego właśnie nadchodzi. Realizowane obecnie inwestycje są opóźnione o około 2 lata. Jeżeli nie rozpoczną się kolejne, Polsce po 2017 roku grozi deficyt mocy w związku z koniecznością wyłączenia przestarzałych jednostek. Szacuje się, że w okresie 2011-2020 ma zostać oddanych do eksploatacji ok. 1,2-1,5 GW nowych mocy rocznie. Inwestycje zarówno odtworzeniowe jak i rozwojowe w segmencie elektroenergetycznym wg szacunków pochłoną około 140 mld zł w ciągu najbliższych kilkunastu lat.

Wśród obecnie realizowanych dużych jednostek energetycznych oprócz kontraktów realizowanych przez RAFAKO należy wymienić trzy najbardziej zaawansowane budowy bloków energetycznych będące efektem umów podpisanych w 2012 r., tj.: budowa silowni gazowo-parowej o mocy 449 MW w Elektrociepłowni Stalowa Wola dla Tauron/PGNiG, projekt warty 1,5 mld zł netto jest realizowany przez hiszpańską spółkę Abener Energia; budowa bloku na węgiel kamienny w elektrowni Kozienice o mocy 1000 MW dla Enei, realizowana przez Polimeks-Mostostal wspólnie z Hitachi Power Europe, o wartości ponad 4,8 mld zł oraz budowa bloku na gaz w elektrowni we Włocławku o mocy 463 MWe dla PKN Orlen, realizowana przez konsorcjum firm: General Electric International SA i SNC-Lavalin Polska, o wartości około 1,1 miliarda złotych.

W II połowie 2013 r. na rynek trafiły o wiele mniej istotne przedsięwzięcia, wymagające niższych nakładów finansowych. Wśród nich należy wymienić bloki węglowe w Tychach o mocy 58 MW oraz Zofiówce o mocy 75 MW, które odpowiednio dla Taurona i Jastrzębskiej Spółki Węglowej wykonują Energoinstal i Elektrobudowa, o łącznej wartości około 1,1 mld zł oraz blok gazowo-parowy w Gorzowie o mocy 138 MW, który za około 0,5 mld zł dla PGE zbuduje Siemens. Do małych projektów planowanych do realizacji w 2014 r. należy zaliczyć budowę bloku gazowo-parowego w Szczecinie (PGE) o mocy 200-270 MW oraz budowę jednostki opalanej gazem o mocy 400-500 MW w Bydgoszczy (PGE).

W najbliższym czasie ma rozpocząć się budowa pierwszego etapu Elektrowni Północ (800 MW), należącej do Kulczyk Investments, projekt realizowany jest przez Alstom. Bliski realizacji (na etapie rozstrzygnięcia przetargu) jest również blok na węgiel brunatny w Elektrowni Turów o mocy 430-450 MW (PGE).

W dalszej przyszłości planowana jest do realizacji budowa jednostek gazowo-parowych o mocy 420-600 MW w Grudziądzu dla Energi, o mocy 800-900 MW w Puławach dla PGE/Grupa Azoty Puławy oraz o mocy 400-600 w Płocku dla PKN Orlen. Kampania Węglowa zamierza wybudować blok na węgiel o mocy 1000 MW w Woli, PGNiG ma w planach wybudowanie silowni gazowo-parowych w elektrociepłowni Żarań i Siekierki – po 450 MW każda, zaś Tauron przymierza się do budowy bloku na gaz o mocy 413 MW w Elektrwni w Łagiszy.

RAFAKO S.A. jest w stanie sprostać wyzwaniom jakie stawia rynek energetyczny. W chwili obecnej Spółka posiada w swojej ofercie najszerszą gamę technologii energetycznych w Europie. Poza wszystkimi, stale udoskonalanymi instalacjami ochrony środowiska, RAFAKO S.A. posiada kompetencje do budowy bloków energetycznych na wszystkie parametry i rodzaje spalanych paliw. RAFAKO S.A. jest jedną z czterech firm europejskich, obok Alstom, Hitachi Power Europe i Doosan Babcock, które dysponują kompleksową technologią na bloki nadkrytyczne. Dynamiczny rozwój spółki jest wynikiem konsekwentnie prowadzonej strategii Spółki na przestrzeni ostatnich kilku lat.

W odpowiedzi na problemy braku nowych mocy, założenia ekologiczne i niewystarczające ilości nośników energii, Firma w swojej strategii wychodzi naprzeciw Klientom sektora energetycznego, oferując wysokosprawne urządzenia energetyczne oraz instalacje ochrony środowiska.

W 2014 roku RAFAKO S.A. w dalszym ciągu będzie oferować kotły o parametrach nadkrytycznych, kotły z cyrkulacyjnym złożem fluidalnym, kotły odzyskowe, w tym kotły współpracujące z turbiną gazową, diagnostykę, modernizację i naprawę kotłów i urządzeń przykotlewych oraz elementy kotłów.

Konieczność spełnienia zaostrzających się unijnych norm w zakresie ekologii powinna sprzyjać dalszemu zaangażowaniu Spółki na krajowym rynku instalacji ochrony środowiska, któremu nasza Firma oferuje posiadane technologie w zakresie realizacji kompletnych obiektów instalacji odsiarczania spalin, termicznej utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych oraz spalania biomasy, modernizacji kotłów pod kątem obniżenia emisji tlenków azotu, a także w zakresie urządzeń odpylających.

3. Plany działalności

W roku 2014 największe znaczenie na rozwój i perspektywy Spółki będą miały następujące wydarzenia: podpisanie i realizacja kontraktu na budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno, realizacja kontraktu na budowę dwóch bloków energetycznych dla PGE Elektrownia Opole, realizacja dużej liczby znaczących kontraktów na rynku krajowym i europejskim, obejmująca budowę nowoczesnych kotłów, instalacji odsiarczania i odazotowania spalin, kotłów do spalania biomasy, kotłów do utylizacji odpadów komunalnych i spalania śmieci, części ciśnieniowych kotłów o nadkrytycznych parametrach pary.

Planowane na rok 2014 nakłady inwestycyjne dotyczyć będą przede wszystkim modernizacji budynków i budowli, zakupu produkcyjnych maszyn i urządzeń, a także oprogramowania i sprzętu komputerowego. Inwestycje będą finansowane głównie ze środków własnych Spółki.

Prognozy działalności RAFAKO S.A. na rok 2014, przewidują uzyskanie dodatniego wyniku finansowego netto. Plany te oparte są na przewidywanej realizacji podpisanych kontraktów, które zabezpieczają znaczącą część prognozowanej sprzedaży oraz na zamówieniach, jakie Spółka musi pozyskać w ciągu 2014 roku, aby zrealizować w pełni swoje zamierzenia.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd RAFAKO S.A., oświadcza, że:

- 1) wedle najlepszej wiedzy, sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku i porównywalne dane finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2012 roku sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności RAFAKO S.A. zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Spółki, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń;
- 2) podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa, oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Podpisy członków Zarządu

21 marca 2014 roku	Paweł Mortas	Prezes Zarządu
21 marca 2014 roku	Krzysztof Burek	Wiceprezes Zarządu
21 marca 2014 roku	Jarosław Dusilo	Wiceprezes Zarządu
21 marca 2014 roku	Edward Kasprzak	Członek Zarządu
21 marca 2014 roku	Maciej Modrowski	Członek Zarządu